

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОРГАН НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА
СЕДМИЧНИК ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

Абонамент за България 400 лева, за чужбина 800 лева. Всичко, което се отнася до „Църковен вестник“, да се адресира до редакцията му — Синодално книгоиздателство, пл. Ленин, 19, София. Непоместени ръкописи не се връщат. Всички парични суми да се изпращат по пощенска чекова сметка № 280.

Обявления, само предплатени, се печатат на последните страници. Плаща се по 30 лева за заглавие, 30 лева за подпис, 20 лева за дата, по 10 лева за дума и 7 лева герб. Обявленията за изгубени кръщелни свидетелства единично и групово се таксуват по 100 лева на лице.

РОЛЯТА НА ЕНОРИЯТА В ЦЪРКОВНИЯ ЖИВОТ

След отделянето на Църквата от Държавата и след като напоследък Църквата премина на самоиздръжка, стана още по-наложително да се издигне значението на енорията в нашия църковно-обществен живот, както е било в първите християнски времена. За съжаление обаче ние наблюдаваме сега тъкмо обратното явление. Постепенно се разпада и загива енорията като опорна и най-здрава клетка в църковния организъм. А разпаднат ли се, измрат ли клетките на един организъм, загива и самият той.

Изобщо казано, днес нашата енория не представлява никаква църковна организация. Между енорияшите не съществува никаква връзка и спойка. Те даже не се познават помежду си. И енорийският им свещеник много малко знае за техния живот, освен в случаите когато е принуден да извърши някоя църковна треба. А той трябва да знае, колко са и кои са църковните хора. Много рядко ще се чуе за някой свещеник, че е проявил в енорията си обществено-полезна, благотворителна, просветна или стопанска дейност.

Наистина, при днешните условия, много от тях прояви са иззети и са в ръцете на разни държавни и обществени организации, така че ролята на енорията в това отношение е твърде ограничена. Но енорийският свещеник като душепастир има и друга, неотемлима област за работа — грижа за душите на повереното му паство. Свещеникът, въоръжен със Словото Божие, може да чудодействува. А колко покрусени души, обезнадеждени, отчаени и измъчени очакват да почука пастирят на техните врата, носящ факела на Христовата светлина. Тя стопля вледенените сърца, разпръсва надвисналия мрак, като утренно слънце огрява и най-тъмните душевни кътчета. Падналите нравствено души, лутащите се, помрачените душевно имат нужда от просвещение, защото светлината Христова всичко просвещава. Сиенкиевич в своя

прочут роман „Quo vadis?“ ни рисува покъртителни и чудно мили картини из живота на първите християни, когато те били подложени на зверски гонения от езическите римски императори. И историята изнася множество факти за подвизите на първите християни. Как задушевно и задружно живели те, как си спомогали един друг в своите християнски общини, енории, как се взаимно утешавали и с общи усилия преодолявали трудностите! Какво мило общество представляват Христос и Неговите ученици или апостолските общезития и първите християнски комунални общини! Това са били трудещи се и борещи се енории, защото са били живи организми и никога не са забравяли завета на Спасителя: „Ето, аз съм с вас през всички дни до свършека на света“ (Мат. 28: 20). Те не само са вярвали в непрестанното присъствие на Христа между тях, но също дълбоко са вярвали в победата на Неговото царство. Въпреки всички трудности те крепко вярвали в устоите на Църквата — „и вратите адави не ще я преодолеят“. Затова живата енория всякога е изпълнена с надежда.

В живата и дейна енория и свещеникът-душепастир е спокоен и изпълнен с надежда. Но той трябва да бъде добър пастир, който полага душата си за своите овци. Тогава неговите пасоми не ще го изоставят и каквито и превратности да настанат, те ще се грижат за него. Така е било в първите християнски времена. Служащите на олтаря са се препитавали от него.

Но за да имаме нормален църковен живот, за да бъде осигурена издръжката на Църквата, тя трябва да върши спокойно своята християнска мисия, наложително е да се издигне значението на енорията, че тя отново да стане жива клетка в църковния организъм. Ето една предстояща задача на енорийския свещеник, станала сега особено наложителна при новите условия на нашия социално-политически живот.

ВИКТОР ЮГО ЗА НУЖДАТА ОТ ХРИСТИЯНСКО ОБУЧЕНИЕ

(ИЗ НЕГОВАТА БЕЛЕЖИТА РЕЧ, ПРОИЗНЕСЕНА НА 15 ЯНУАРИ 1850 В ФРАНЦУСКИЯ ПАРЛАМЕНТ)

Религиозното обучение, според мене, е необходимо днес от всеки друг път. Колкото повече възмъжаваме, толкова повече трябва да вярваме. Колкото повече се доближаваме до Бога, толкова по-добре трябва да го виждаме.

Нещастieto на нашето време — бих казал почти единственото нещастие — е в този стремеж за земен живот. Като поставяме на човека за крайна цел само земния и материален живот, ние правим — чрез отрицанието като извод — по-тежки нещастията; прибавяме към отчаянието на обременените непоносимата тежест на небиетието и от това, което е само страдание, т. е. Божи закон, правим безнадежност, т. е. закон на ада. Оттук — дълбоки обществени сътресения.

Аз съм от ония, които искат — не казвам само с искреност, защото думата е твърде слаба — които искат с неотразима страст и с всички възможни средства да подобрят тук на земята материалната участ на тези, които страдат. Но първото нещо, което трябва да сторим в това направление, е да им дадем възможност да се надяват. Колко по-леки стават човешките нещастия, когато в тях намери място надеждата!

Дълг на всички ни, каквито и да сме: законодатели или епископи, свещеници или писатели, е да използваме, да изразходваме, да раздаваме с щедрост, под всички форми и без остатък, обществената енергия, за да слоим и унищожим нищетата, като едновременно обаче насочваме по-

гледа на света към това, което е над нас; като ръководим душите; като отправяме очакванията ни към живота *отвъд*, където всекиму ще бъде отдадена правда. Никое страдание не е без оправдание и без полза. Смъртта е възстановяване. Законът на материалния свят се изразява в равновесието; законът на моралния свят — в справедливостта за всички. Бог е във всичко. Нека не забравяме и нека повтаряме истината, че животът би бил без достойнство, че не би си струвало да живеем, ако нашият жизнен път трябва да завърши окончателно тук на земята. Това, което прави труда по-лек, което прави човека силен, добър, мъдър, търпелив, благоразположен, справедлив, едновременно смирен и голям, достоен за разума, достоен за свобода, това е неизменният образ, който той има пред себе си, за един по-добър свят, който сияе над мрака на земния живот.

Що се касае до мене... аз вярвам дълбоко в този по-добър свят: за мене той е по-реален от тази преходност, която ние гълтаме алчно и която наричаме живот. Той е винаги пред очите ми. Аз вярвам в него с всичката мощ на моето убеждение. След много борби, много проучвания, много изпитания, той е върховна сигурност за моя разум, както — и върховна утеха за душата ми.

(Из „Ecclesia“, Lectures chrétiennes, № 17, август 1950, Paris).

ОФИЦИАЛЕН ОТДЕЛ

Окръжно № 6091 от 28 юли 1950 на Синод до епархийските начальства в страната: Относно задължителното осигуряване на работници и служещи, работещи в две или повече предприятия или учреждения.

В „Държавен вестник“, брой 221 от 24. IX. 1949, е публикувано окръжно № 66 на Министерството на труда и социалните грижи — Държавен институт за обществено осигуряване относно задължителното осигуряване на работници и служещи, работещи в две или повече предприятия.

Във връзка с постъпилите запитвания по прилагането на това окръжно и в допълнение на поясненията в т. 4 на синодно окръжно № 792 от 18 февруари 1949, молим да се доведе до знанието на отчетниците в подведомствените ви учреждения, за сведение и ръководство, че председателите на църковните настоятелства, клиросните певци (ежедневни и празнични), църковните хорови певци и пр., които не получават възнаграждение по надничния блок, а са наети на работа с месечно възнаграждение, което не е главният източник на препитание, а са другаде на служба по щатни таблици или с надница или възнаграждение по надничния блок, където са задължително осигурени, не

подлежат на задължително осигуряване за този си извънреден труд в църковните учреждения и не се снабдяват с работнически осигурителни книжки. За тази си работа тия служители не се снабдяват и с удостоверение за прослужено време, защото то не дава право на участие при настъпване на осигурителен случай.

Така напр. за председателите на църковните настоятелства, които получават заплата по щат като енорийски свещеници и за това са задължително осигурени с вноски 20⁰/₀, предвидена в бюджета на Църквата, не следва да се внася вноска в ДИОО за получаваното от тях възнаграждение като председатели на църковни настоятелства, защото това възнаграждение се плаща за извършваната работа извън службата им и не е по надничния блок. Същото се отнася и до клиросните певци (ежедневни и празнични), когато за такива са ангажирани лица, които работят в други учреждения, гдето са заплащани по щатни таблици или с надница или с възнаграждение, предвидено по надничния блок, и следователно там са задължително осигурени за този им главен източник за препитание. Ако обаче клиросните певци не работят другаде и са заплащани при църковните

настоятелства не с възнаграждение, а по щатна таблица — с редовна месечна заплата, в размер предвиден по щата за църковните служители, „Д. в.“, бр. 174 от 30 юли 1947 година, те задължително се осигуряват в ДИОО чрез вноски 20⁰/₀ върху заплатата, предвидена по бюджета на църковното настоятелство. Такива могат да бъдат и частни стопани, земеделци, занаятчии, временни работници и др., които не са осигурени в ДИОО; ако последните обаче са ангажирани в църковни настоятелства като певци с месечно възнаграждение, не следва да се прави никаква вноска в ДИОО, защото плащаното им възнаграждение не е по надничния блок.

За пенсионери, наети като клиросни певци (ежедневни и празнични) с месечно възнаграждение, а не с редовна месечна заплата, също не следва да се внася вноска в ДИОО за това им възнаграждение, защото то не е предвидено в надничния блок. Те пеят от 1 до 3 часа дневно или не повече от 45 дни в тримесечието и затова могат да получават и пълната си пенсия, съгласно чл. 31, буква „б“ от Правилника за прилагане някои членове от закона за общественото осигуряване, „Д. в.“, бр. 143 от 24 юни 1949 година.

Пенсионери, наети като клиросни певци с редовна месечна заплата в размер, предвиден в щатната таблица за църковните служители („Д. в.“, бр. 174 от 30 юли 1947 година), заплащани са следователно по щатни таблици и като така са задължително осигурени с вноска 20⁰/₀, предвидена в бюджета на църковното настоятелство, получават 50⁰/₀ от пенсията си, защото прослуженото им време като певци, заплащани по щатни таблици, дава право на увеличаване на пенсията им за това прослужено време.

За възнаграждението, плащано на църковните хорови певци, не следва да се внася вноска в ДИОО, защото това възнаграждение не е предвидено по надничния блок и защото тия певци обикновено са на работа и другаде, където са задължително осигурени като заплащани по щатни таблици или с надница или възнаграждение по надничния блок.

Това окръжно ще бъде напечатано в идния брой на „Църковен вестник“.

*
Окръжно № 6132 от 31 юли 1950 на същия до същите: За традиционния външен вид на свещениците и монасите.

Към № 4860 от 27. VII. 1923 и № 183 от 17. I. 1947.

Зачестилите през последно време отклонения от традиционния външен образ на свещеника, от църковните предписания за униформеното извънбогослужебно облекло и за коса и брада, дадоха повод на Св. Синод да обсъди отново тоя въпрос. Той прецени извънредната важност на тоя въпрос както от вътрешноцърковно, тъй и от междуцърковно гледище; опасността за разслабване на църковната дисциплина и на добрия църковен ред от неспазването на църковните наредби в това отношение; явната необходимост православният пастир да се отличава по външния си образ както от цивил-

ния светски човек, тъй и от инославните духовни лица, изтъкната неотдавна от Негово Светейшество Московския и на цяла Русия Патриарх Алексий (в словото му за пастирското служение, отправено към питомците на Ленинградската духовна академия на 6 декември 1949 година, печатано в „Църковен вестник“, бр. 19 и 20 от 5 юни 1950 г.), а тъй също и в новия правилник на Румънската православна църква (глава 23), в съгласие с каноническото предписание на 27 правило на Трулския събор за установено облекло на духовните лица и за да предпази клириците в страната от пакостни отклонения, които смущават благочестивото църковно паство, като не намери за възможно да измени досегашните църковни предписания в това отношение, взе следните решения:

1) И за в бъдеще остава в сила наредбата за външния образ на свещеника, оповестена със синодно писмо № 4860 от 27 юли 1923 и оточена със синодно писмо № 183 от 17. I. 1947, като се допълня определеното в тия наредби относно цветовете на плата за облеклото. По този начин външният образ на духовника трябва да бъде следният: за облеклото: расо от черен и от цветен — сив, тъмно-син и бял — плат, да покрива подрасника, като стига до обувката, с ръкави не по-тесни от 30 (тридесет) см., с права яка, плътно прилепена до яката на подрасника; подрасник от черен и от цветен плат (както и за расото), не по-дълъг от расото и стигащ до края на панталоните; пояс от черен или цветен плат; шапка — досегашната традиционно-черна камилавка; в извънбогослужебно време позволява се да се носи и мека, лека, но винаги черна цивилна шапка; за косата: може и да не се стриже, но се разрешава да бъде подстригвана най-късо до яката на расото; за брадата: може и да не се стриже, но се разрешава да бъде подстригвана, обаче не и подбръсвана, и то само от страни на лицето.

Тая е традиционната форма за външния образ на свещеника и всеки свещенослужител следва да я практикува;

2) Монасите, които живеят в манастири, носят традиционната монашеска форма във всички случаи. Монасите, които не живеят в манастири и са на служба по църковното ведомство, могат да носят подрасници и от цветен плат;

3) По крайно изключение и по наложителни причини, Св. Синод разрешава и едно отклонение от традиционното облекло за свещениците: в извънредни случаи на затруднения от материален и снабдителен характер свещеникът може да носи и само една формена дреха, която да служи за расо и за подрасник (да заменя двете) — расоподрасник, както сега се практикува от някои свещеници; но тя в никой случай не бива да бъде в кройка, която би позволявала да бъде обличана над цивилен костюм и да бъде лесно снемана (във влак, ресторант и пр.) и носена на ръка като цивилно палто. Нейната кройка да бъде: дълга колкото традиционния подрасник дреха от черен или цветен (сив, тъмно-син и бял) плат, да покрива панталона чак до

обувките; от кръста надолу цяла — да не може да се отваря; от кръста нагоре — отворена, но с вътрешни копчета, които да не се виждат, когато дрехата е закопчана; с плътно затворена яка, която да не позволява да бъде закопчавана над облечен граждански костюм с яка и връзка или някаква форма рубашка. Ако тая междинно-компромисна дреха — расоподрасник — би прикривала гражданско облекло, тя ще се счита за гражданска форма, и към нея, които я използват за прикриване на гражданското си облекло, ще се прилагат санкции, които се налагат на свещеници, които ходят граждански облечени;

4) Санкциите, които следва да се вземат от съответната духовна власт срещу отклонили се от наредбата за установения външен образ на свещеника — от установеното облекло и коса и брада, т. е. срещу ходещите граждански или неспазвалите точно наредбата за коса и брада, да бъдат: такива свещенослужители да се считат за своеволно напуснали длъжността (да бъдат отстранявани от длъжност незабавно и отчислявани от заплата) и срещу тях да се завежда духовно-углавно дело за низвержение;

5) Да се задължат епархийските архиереи да бъдат за точно спазване на тия решения, за да не могат с външния си образ свещениците да стават за съблазън на християните, а да служат за образец на благочиние и уредена църковност.

Като ви правим известни тия решения на Св. Синод в пълен състав, вменяваме ви в дълг да бдите за точното им изпълнение в богоспасаемата ви епархия и да вземате незабавно мерки срещу отклонилите се от тях, за да не могат повече свещениците с външния си вид да стават за съблазън на християните, а да служат и в това отношение за образец на благочиние и на уредена църковност.

ЦЪРКОВНА И ОБЩЕСТВЕНА ЛЕТОПИС

Наместник-председателят на Св. Синод Високопреосвещенят Врачанският митрополит Паисий извърши на 8 т. м. в столичния храм „св. св. Седмочисленици“, по случай храмовия празник, тържествена велика вечерня, а на 9 с. м. — архиерейска св. литургия в съслужение на Високопреосвещените митрополити Ловчанският Филарет и Старозагорският Климент и с голям брой други духовни лица. На края на вечернята и на св. литургия той произнесе пред многобройните богомолци възторжено слово, в което описа великото просветно и църковно дело на св. св. Седмочисленици и големите им заслуги за св. ни Църква и за целия български народ.

Св. Синод в пълен състав приключи на 5 август заседанията на лятната си сесия. Той разгледа и взе решения по редица важни църковни въпроси, засягащи духовно-учебното дело, църковната дисциплина и пр.

Високопреосвещените митрополити, членове на Св. Синод в пълен състав, след приключване заседанията на лятната синодална сесия, заминаха за престолните си градове.

Относно употребата на свещите при православно богослужение. — По решение на Св. Синод в пълен състав отправя се до православните християни в цялата страна нарочно изяснение относно употребата на свещите в православно богослужение. Бройки от това изяснение се изпращат до всички енорийски свещеници, които се задължават да му дадат най-широка гласност и разпространение, като между другото го разлепят на видни места пред енорийските храмове.

Големи епархийски свещенически конференции в полза на световния мир са станали на 27 юли във Видин, на 8 август в Русе и на 10 с. м. в Сталин под председателството на съответните епархийски архиереи. На тези конференции е присъствувал и Директорът на изповеданията пълномощният министър Д-р П. Тагаров. Такава конференция ще се състои на 15 т. м. и в Бургас за свещениците от Сливенската епархия.

За протосингел на св. Доростолска и Червенска митрополия, на вакантно място, Св. Синод е назначил Високопреподобния архимандрит Александър, досегашен учител в Свещ. училище в Черепиш.

СВ. СИНОД НА БЪЛГ. ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА

СЪОБЩЕНИЕ

ЗА ПРИЕМАНЕ НОВИ УЧЕНИЦИ В СВЕЩЕНИЧЕСКОТО УЧИЛИЩЕ ПРИ ЧЕРЕПИШКИЯТ МАНАСТИР ЗА УЧЕБНАТА 1950/1951 ГОД.

По решение на Св. Синод за идната 1950/1951 учебна година ще се приемат за I кл. в Свещеническото училище в Черепиш 40 ученика. Кандидатите трябва да са завършили най-малко прогимназия, не по-млади от 18 години и не по-възрастни от 40, източно-православни, с подчертано благочестие и църковно настроение и да имат музикален слух.

Желаещите да постъпят в училището следва да подадат заявление до Ректора на училището най-късно до 10 септември 1950, като приложат следните документи: 1) Училищно свидетелство; 2) Кръщелно свидетелство; 3) Удостоверение от енорийския свещеник за благочестие и църковно настроение; 4) Медицинско свидетелство обр. № 7.

Приетите в Свещеническото училище живеят в пансион и са стипендианти на Църквата. Те подават задължително, че след завършване на училището ще приемат духовен сан. Подлежащите на военна служба ученици ще освобождават от повижаване на служба до завършване на училището.

На приетите кандидати ще се съобщи писмено от управлението на училището за започването на учебните занятия.

От Канцеларията на Св. Синод